

Емилия Димитрова

ОТВЪД ХОРИЗОНТА

София 2020

Емилия Димитрова, *автор*

© ТМ Дизайн Студио, *дизайн*

Всички права на български език запазени! Тази книга като цяло, както и нито една част от нея, не може да бъде възпроизвеждана под каквато и да е форма и по какъвто и да е начин без изричното разрешение на НОВЕ Пъблишинг ЕООД.

© Издателство „НОВЕ Пъблишинг“ 2020

ISBN: 978-619-7555-02-8

*„Нека добре избраната книга
ни бъде другар, приятел, противник;
нека разговаряме, разсъждаваме и спорим с него;
само тогава можем да извлечем полза от четенето.“*

Дени Дидро (1713-1784)
френски писател и философ

Три часа след обяд. Ина се облегна на стола, загледа-на в дневника – вече беше записала проблемите на посетителите и някои детайли от разговорите. Миг след това отново се отдаде на размисли за природата и живота.

Всяко живо същество търси отговор на онова, което е сгрешил или е разчел по неправилен начин. Разликата между човека и животните е огромна. И това е *безспорен факт*. Ако се замислим над това ще приемем, че разликите във външността са наистина големи. И не само!... При животните инстинктите са много силно изразени. Всеки един вид има строго определен начин да живее в хармония с природата. Когато околната среда се променя, те (животните от един вид) постъпват по сходен начин в борбата си за оцеляване и продължаване на рода.

При човека е съвсем различно. Всеки индивид е уникален, има различен начин на мислене и възприемане на света около себе си. Хората реагират различно на едни и същи събития и промени в заобикалящия ни свят. Обикновено човек вижда това, което иска да види. Дори в едно семейство, децата се различават съществено, независимо че имат едни и същи родители. Истина е, че животът на всеки човек е уникален и несравним с други животи.

29

При мечките например – от раждането, през живота и чак до самия завършек на дните им – те изпълняват една и съща програма, създадена и определена от самата природа. И те са живи същества, имат топлина, нерви, възприятия, но са последователни в действията си, така както природата е отредила.

А човекът, като най-висшето природно създание, всъщност най-много е отдалечен от законите на природата. Със своите мисли, говор, със способността си да изразява чувства на радост, удовлетворение, гняв, злоба и действия, които се изправят като стълба между човека и Създателя, хората се различават съществено от животните.

Човекът със своите слабости, чувства и неправилни действия, ухажвайки Егото си, е причина за редица разочарования.

Ина изведнъж се стресна. Заслуша се в звуците на природата. Чу монотонното потропване по перваза на прозореца – навън ръмеше летен дъжд. *Май облаците надхитриха голямото слънце* – помисли тя и с лека, загадъчна усмивка нахвърли още няколко щрихи в дневника си. – *Днешните разговори предизвикаха интереса ми!*

Денят преваляше. Дъждът вече беше спрял. Слънцето крадешком се показваше иззад белите облаци, които бързо преминаваха по небосвода като кадри на филмова лента. Лека червенина проблясваше – сякаш слънцето поглеждаше обидено като сърдито малко дете, на което са отнели любимата играчка.

Ина се надигна от стола и започна да събира нещата си, вгълбена в нещо, което я тревожеше.

Трябва да се разсея с нещо, което да не ме връща от-

30

ново там – дълбок кладенец, който се пълни с вода, идваща от дълбините на земята! – помисли тя и след миг продължи размислите си. – Чувствам се като кристално чиста изворна вода на такова място като кладенец, а не разлята като море или река, където водата се носи по течението, или се разбива в скалите...

Телефонът иззвъня. Ина се стресна и вдигна слушалката.

– Ало?

– Здравей, Ина...

Тя веднага разпозна приятелката си. След като се разбраха къде да се срещнат, тя се размисли за тези приятелки, с които по-често общуваше. Разпознаваше ги по гласа още щом заговореха по телефона.

Едната от тях е по-емоционална. Всеки път, когато се обажда бърза да каже всичко с такова темпо, което издава напрежение. Трепетът в гласа ѝ, звученето, честата смяна на тембъра подсказват, че не всичко е ясно и без да осъзнава се издава, че крие неща, които и тя самата не разбира. Но, това е чарът ...

Другата приятелка е по-пасивна, говори монотонно, като че ли по задължение се обажда. Начинът на изразяване категорично говори за нестабилност. Тя е все заета, мислите и действията са неизменно свързани със семейството. Тя има уникалната способност да взема при сърце проблемите на близките си, приема ги като свои изживявания и страда за това...

И двете имат мнение за себе си, но вътре в тях нещо не е наред. Когато разговаряме, погледите и гримасите им показват колко неясни неща тормозят сетивата им. Но те не осъзнават това. Разговорите „очи в очи“ са като терапия за тях.

31

Двете приятелки, като всеки друг човек, имат своите слабости, но Ина ги приема с обич, с всичките им плюсове и минуси на характерите и вижданията към всичко заобикалящо. Хубаво е, че тези разговори са разтоварващи и взаимно обогатяващи.

Разбирането за приятелството, семейството, любовта са различни за всеки човек, а това са основните въпроси в живота. Заблудите и съмненията в тези три съществени области във взаимоотношенията между хората оголват личното пространство. Навлизането в тази близка до човека област често води до неочаквани ситуации, грешки, създава предпоставки за възникване на отрицателни емоции – страх, стрес. Химията на организма се променя, а тялото реагира с неадекватно поведение...

След тези разсъждения, мислите на Ина направиха внезапен завой към нещата от личния живот.

Имам много приятели и познати, но с тях общувам на друго ниво – те не дават повод за задълбочаване на взаимоотношенията. Във всеки случай усилията трябва да са от двете страни.

Обичам и уважавам семейство си. Но и те си имат своите достойнства, грешки и провали. Нямам право да съдя или съветвам никого, дори и като психолог – в семейството трудно се възприема такава позиция. Ето защо с цялото си сърце обичам всички в семейството ми и ги приемам такива, каквито са.

Нощта се спусна като завеса от цъкащи насам-натам насекоми, оживили се със залеза на слънцето. Ина усети как нощната тъмнина я обгръща и потъна в размисли. Усещането е неопикуемо, така както и при изгрева на слънцето. Но всяко от тях има своето величие, тайнство

32

и красота. И като прибавим към това човешкото виждане и възприятие, картината става по-цялостна. Това дава на човека разбирането, че всичко в природата със своята индивидуалност, красота и действия е взаимно свързано с изразяването на началото на деня и завършека му с още по-загадъчната вечер.

В такива моменти на усамотение, загледан някъде далеч, виждаш отвъд представата за всички възможности, които човек е имал или изпуснал. Всяка красота за тях е символична но, за съжаление, само истинският художник може да види тези нюанси нарисувани в картини, изразяващи неговата мисъл и откровение.

Когато вечерта е тиха и нежна и луната лудува със звездите има нещо загадъчно в тази картина. Има и човещи, които съществуват душевно по аналогичен начин. И обратно – когато облаците се събират и закриват слънцето и хоризонта – става мрачно и тягостно. Хората, които са свързани с тези природни явления, са повече объркани, намръщени и действията им са хаотични.

Тези сравнения може да се сторят учудващи за някои

хора, но от разбирането им зависи дали ще намерят отговор – дали биха се вгледали вътре в душата и съзнанието си. За такива хора е много трудно да живеят, поради неспособността да осмислят тези взаимовръзки.

Ина леко притвори очи и докато мислите и разсъжденията летяха като птици в небето, тя усети че скоро ще заспи. Беше време тялото да отмори, но и духът, който вечер обхваща всеки човек...

Сутрешното събуждане е почти като вечерното заспиване. Всеки различно приема външното влияние на деня. Някои поглеждат навън с настроение и се радват, а други мърморейки за нещо са все недоволни, че трябва да стават. Тези настроения още в началото на деня се от-

33

разяват на всеки човек по начина, по който се събужда и с какви мисли започва деня.

И тук е участието на душата – тя разстройва, радва или предизвиква напрежение, или самият индивид подхранва с негативни емоции душата. И така, всяка утрин и всяка вечер в един загадъчен постоянно действащ кръговрат, който изпълва ежедневието и човешкия живот като цяло.

За доктор Стефанова сутрешното ставане беше доста трудно. В ранните зори на утрото в мислите си тя решаваше най-трудните дилеми на човешките съдби. Едно сравнение между природата, неизвестното и човека винаги въздействаше стимулиращо на мисловната дейност.

И точно в този момент трябва да си внимателен за всеки детайл и за всеки човешки проблем, да се вслушаш, да си съпричастен. А после идва най-трудното – да обясниш по разбираем начин, да дадеш *отговор*. А отговорът не винаги е това, което човек очаква – и реакциите не винаги са добри.

Някои истини много трудно се приемат. А тя, психотерапевтът, трябва да е повече от нормален човек, да е спокойна и уравновесена и същевременно емоционално стабилна, за да издържи на спонтанния изблик на плач, гняв, обърканост. Хора, потресени от истината, понякога се нахвърлят срещу нея с обидни думи, не желаейки да приемат думите ѝ.

С тези мисли Ина стана от леглото и започна да се приготвя да посрещне хората днес – всеки със своите проблеми, изненади, тревоги. И така е всеки ден, от доста време насам. Тя въздъхна тежко и продължи безмълвно с приготвянето си.

34

Най-трудното в работата ми е човешката психика – размишляваше тя. – Да бъркаш в мислите, в душата на човек е мъчително и почти винаги без благодарности. Човек обикновено очаква потвърждение, че е прав и че някой друг е причина за проблемите му. Но това не винаги е така. И когато каже истината в очите му, той се прави на обиден, неразбран, недостъпен.

Понякога дори човек не успява да скрие гнева си – очите и езика на тялото му са красноречиво доказателство. Затова от особена важност е най-напред да намеря начин да предразположа човека, за да се успокои и тогава да проведе разговора.

Всеки път си казвам „Той е тук, защото има проблем, който го вълнува и защото не е намерил решение навсякъде, където е бил. Затова е важно в спокойна обстановка да опитаме заедно да постигнем нещо хубаво.“

Докато размишляваше, доктор Стефанова отвори вратата и влезе с бавни крачки в приемната.

– Добро утро! – поздрави с усмивка тя и се запъти към кабинета.

Денят ще е напрегнат – отбеляза тя за себе си, докато вървеше бавно. – *В приемната има повече хора от вчера!*

Тя седна на стола и впери поглед през прозореца. Усети някакво трептене във въздуха. Слънцето леко си пробиваше път през облаците и се опитваше да пусне лъчите си. Ина имаше чувството, че слънцето сякаш се сърдеше на облаците, че му пречат, а това не е игра. То трябва да грее, да топли не само хората, а и земята, защото всичко живо се нуждае от топлина. Така е и при хората – всеки търси начин да се обгради с внимание.

35

Чу се леко почукване.

– Влез! – каза тя и отправи зорките си очи към вратата.

В стаята влезе жена на средна възраст с намръщен поглед. Свъсените вежди подсказваха за огромното напрежение, скрито в тялото ѝ. Жената се заоглежда нахално из стаята, после седна и заговори без колебание. Докато говореше, ръкомахаше нервно сякаш се опитваше да покаже, че човека срещу нея я дразни.

Ина слушаше търпеливо и следеше внимателно поведението на жената – от приказките нищо не стана ясно. После използва паузата и побърза да се намеси.

– Спокойно, госпожо, не бързайте! От казаното дотук нищо не разбрах. Поемете дълбоко въздух и да започнем отначало.

– Аз така си говоря – отговори смутено жената, но

види се вече по-спокойна. – Не се чувствам виновна за това. Когато съм отчаяна и уплашена за случващото се около мен и семейството ми, говорът ми става нервен и насечен. Търсих помощ къде ли не, но досега не намирам решение и проблемите остават.

Жената замълча, а струйките въздух, които идваха от устата ѝ, потвърждаваха положението, в което се намира. След кратка пауза тя продължи да разказва.

– До преди три-четири години всичко, което исках беше семейство. После нещата постепенно се промениха. Най-напред семейството на дъщеря ми се разпадна. На пръв поглед имаха здраво и стабилно семейство. Разбираха се и всички очаквахме с радост появата на бебе. Толкова много исках да имам внуче! Казвах си: „Млади са, животът е пред тях, има време.“ Дъщеря ми с усмивка отговаряше на моите питання: „Мамо, спокойно, и това ще стане!“ Зетят е добър мъж от заможно семейство. Ро-

36

дителите му са добри, но малко горделиви. Това обаче не пречеше на семейството на дъщеря ми – тя изглеждаше щастлива, докато нещата започнаха да се сричат... – жената въздъхна тежко и продължи разказа си.

Лоши неща споходиха и синът ми. Кротък и работлив е, излиза с приятели, но все още не мисли да създаде семейство. Изведнъж поведението му започна да се променя – често се връщаше у дома пийнал, стана раздражителен, спореше с мен и баща му за дребни неща... Питаме се: „Какво става?“, но не намирахме отговор.

Съпругът ми се затвори в себе си. Все нещо го болеше, а лекарите казваха „Нищо ти няма!“.

С всеки изминат ден нещата се влошаваха. Сън не ме хващаше. Скоро и дъщерята започна да идва у дома със сълзи на очи – съпругът не я обичал вече и иска да се разведа... – Жената вече се задъхваше от напрежение. Доктор Стефанова подаде чаша вода и кротко поде:

– Спокойно, поемете дълбоко въздух. Не бързай, имам много време да те изслушам.

– Всичко това постепенно ме извади от релсите. Аз не съм от желязо, нали ме разбираш? – каза жената и се взря в очите на терапевта.

Ина кимна утвърдително с глава и попита със спокоен глас:

– Ти направи ли нещо, за да помогнеш?

– Да, започнах да ходя по врачки, екстрасенси, но досега няма подобрение. Дори нещата се влошиха. Здравето ми се разклати. Вече не знам къде да ходя. Отчаяна съм, изморих се вече, така сме от две години насам. Не мога повече! – Жената сведе глава, а сълзите потекоха по лицето като река. Тя замълча, но тялото показваше,

че очаква отговори. После извади кърпичка и избърса бузите си.

37

Ина слушаше внимателно и същевременно се чудеше как да продължат. Ситуацията е доста сложна и заплетена.

Дали тази жена ще ме изслуша и ще се успокои? Как да я убедя, че много неща в живота им трябва да се подредят, а за това е необходимо време? Аз не съм като онези врачки, гледачки, които умеят да те баламосат само, за да ти вземат парите, а това че не могат да помогнат е друг въпрос. – Ина мислеше трескаво и търсеше правилния подход. Тя знаеше, че да бръкнеш в човешката душа е най-трудно – там е скрита *тайната* за всеки човек.

Погледна жената и с лека усмивка заговори.

– Разбирам те напълно. Много си преживяла, но нещата са по-сложни. Търсила си помощ при различни хора – лекари, ходжи, врачки – и всички са те *заблуждавали!*

За съжаление, човек обикновено избира по-трудния път – реагира припряно и непоследователно. Предприема прибързани стъпки. Човек дори не може да си представи, че понякога пътят за намиране на решение може да е много по-лесен.

Споделила си с непознати хора със съмнителна репутация и така си задълбочила проблема. Сега си отчаяна и уплашена, чувстваш се като в задънена улица. – Ина направи кратка пауза, за да даде шанс на жената да възприеме думите по-добре. Тя наблюдаваше поведението ѝ, – а то видимо се променяше – и продължи да говори:

– Не давам обещание за нищо. Препоръчвам да се успокоиш, да се замислиш и да подредиш детайлите. За да постигнеш положителна промяна, трябва преди всичко да си последователна в действията си, да усетиш болката за тези лоши неща.

Жената, макар да изглеждаше вече по-спокойна, ся-

38

каш не беше тук. От време на време свиваше вежди, а погледът блуждаеше наоколо. След още няколко тягостни минути, тя отново заговори:

– У дома рядко обсъждаме проблеми. В повечето случаи аз слушам без да възразявам, а въпросите оставаха вътре в мен без отговор... Страхувам се, че отново трябва да говорим, а дали ще се разберем, не знам. – Жената въздъхна тежко и се надигна от стола. – Ще бъде трудно, но ще опитам – каза с привидна увереност тя. – След това ще се обадя да обсъдим как да продължим –

каза жената и се надигна от стола

– Ще е трудно, но може би ще се разберат някои неща, които родителите не знаят, защото вярват и оправдават грешките и недомлъвките на децата си. – Ина вече приключваше, когато жената отвори вратата и излезе.

Миг след това изнервен мъж *нахлу* в стаята. В очите му личеше апатия, но и скрита ярост.

– Здравейте – каза любезно терапевтът и го покани да седне.

Без да отговори на поздрава, мъжът седна на стола и започна да се върти, сякаш се чувстваше неудобно. Инстинктивно извади от джоба си кутия цигари и с треперещи ръце понечи да я отвори.

– Господине, тук не се пуши! – каза със спокоен тон Ина и продължи. – Знаете къде се намирате.

Мъжът нервно смачка цигарата като се опитваше да избягва погледа на терапевта.

– Виж, цигарата няма да те успокои. Хайде, Георги, поеми дълбоко въздух и ми кажи за какво става въпрос.

Той трепна изненадан като чу името си. С отворена уста и очи я гледаше изтръпнал.

– От къде знаете името ми, не съм го споменал? –

39

шепнешком попита той и се огледа из стаята, сякаш търсеше отговор, мачкайки цигарата между пръстите си.

Ина подаде малка чинийка. Мъжът остави цигарата и се вгледа в нея. В един миг погледите им се срещнаха. Тя леко се усмихна и заговори с тих и спокоен глас:

– Не знаеш от къде знам името ти? Няма да се впускам в подробности сега. Ти носиш име, с което християните се гордеят. Това се предава от поколение на поколение. Има много интересни истини, но хората знаят само това, което се говори.

Името Георги носят петима видни личности. Всеки един от тях е помогнал с нещо за утвърждаване на вярата в Бог и са дали живота си в името на нещо свято.

Неизвестен художник е нарисувал иконата на Св. Георги по предания за геройствата, които е извършил. Иконата изобразява Светецът, яхнал красив кон, а с копие си е пробол змея, който олицетворява лакомията и нещастията в живота на хората. От образа на Светеца лъха красота, младост, решителност. Хората му приписват свързаност със земеделие, война и най-вече изтъкват неговата саможертва – като *агне на закление*. Много истории са писани – легенди, приказки и празници, свързани с Неговото име и християнството...

Мъжът слушаше унесено, а тялото му видимо се отпусна. Психотерапевтът усети това и продължи да гово-

ри:

– Какво те води при мен? Помисли добре и ми разкажи, за да си помогнеш сам, а и да приемеш нещо от Светеца може би... Слушам те.

Младият мъж изпъна гърди и пое дълбоко въздух.

– За първи път през живота ми така хубаво ми говорят! – промълви Георги, преодолял смущението си. – Нещо като приказка, нещо толкова свято, което ме ус-

40

покоява. Нима като нося името на този светец и аз нося нещо съществено от него? Бих се радвал ако мога да съм по-търпелив и смел в очите на тревогите и проблемите. – пое дълбоко въздух, сякаш за да добие повече кураж и продължи. – Преди три години се ожених. Обичах жена си, разбирахме се, ходехме навсякъде заедно. Отивах на работа с настроение. Бях весел и спокоен.

Година по-късно съпругата ми започна да се държи хладно, да се сърди. Започна често да излиза сама, а аз мълчах и приемах поведението без да възразя.

Моите родители забелязаха това и започнаха да задават въпроси, а аз се дразнех от това. Често се стигаше до разпавии помежду ни. Озовах се на кръстопът. Тогава попитах жената „*Какво има?*“, но тя мълчеше и все намираше причина да излезе навън. Вече не позволяваше да я докосвам, камо ли да правим любов.

Приятели ме съветваха да тръгна по врачки да не би да има някаква магия... Бях на различни места, но нещата се влошиха още повече.

Една колежка, разбрала за проблемите ми в семейството, ме насочи към вас. Тя сподели, че сте помогнали да реши проблемите си и сега всичко при нея е наред... Това за мен беше още една възможност да намеря изход. И ето ме сега пред вас. – Георги разказа всичко това без прекъсване, само от време навреме сменяше интонацията.

Настъпи мълчание. Ина наблюдаваше младежа с проникателните си очи и забеляза, че има нещо по-дълбоко в душата му – нещо, което може би той не знае.

„*Как да започна? Да вляза в раната, която усещам, или да започна с болния въпрос?*“ Ина въздъхна тежко и продължи размислите си: „*Най-напред ще го успокоя относно проблемите му и внимателно ще подказвам по*

41

нещо и от другите неща, които виждам. Така ще бъде по-лесно за разбиране.“ – заключи тя.

– Започваме с една тайна, която си разбрал по свой начин. За разлика от твоя ергенски живот, съпругата ти е

живяла по друг начин. Ти не си първият мъж в живота . Общувала е, включително сексуално, с различни мъже. В резултат на контактите си е опознала слабите и силните страни на мъжете – имала е свобода, пари, секс, но не и любов. Липсата на чувства не е било проблем за нея...

Когато за първи път си я срещнал, всичко е било, както с другите мъже. Но си се влюбил и си станал *сляп* за игрите ѝ. Тя е очаквала от теб само секс, пари и свобода, а ти си бил по-различен – внимателен, благороден, грижовен.

Виждайки щедростта ти, любопитството към теб се засилва и когато предлагаш брак, тя е изненадана, но вижда възможност да затвори устата на познати и родители. И така се омъжва за теб, един внимателен и загадъчен мъж.

Отначало била привлечена от нежността, глезенето, харченето на пари. Докато се радвала на твоето внимание, другите мъже я гледали учудено и с похотливи погледи. Тази роля харесвала, но не задълго.

Съпругата ти усещала твоето и на родителите ти желание за дете. Но тя не била готова да се откаже от свободата, парите и подаръците от другите мъже, с които продължила да контактува. Искала да я молиш и да обещаеш нещо повече от съвместен брачен живот. Знаела, че имате земи, пари и тайно се надявала да се добере до тях.

А на теб и през ум не ти минавало подобно нещо. Мислил си да имаш наследник и да градиш живота с тази жена.

42

Появила се хладина в интимните отношения. „Щом нямам материални ползи, а само секс, това не ме вълнува. Стига вече! Искам свободата си!“ и започнала да прави нещата по-трудни за теб, а тя продължила своя волен живот...

Георги седеше като *вцепенен*, навел глава. Ина направи кратка пауза и продължи бавно със спокоен глас, изричайки на глас истини, които пробуждаха сърцето му като *стрели*.

– Георги, ти си знаел за предишния живот на съпругата си, но това не те е интересувало. Когато не се появява дългоочакваното бебе, ти си помислил, че нещо при теб не е наред...

Помисли добре, Георги, препоръчвам ти много разумно да постъпиш. Светът не е свършил за теб! Още си твърде млад и животът предстои! От теб зависи как ще продължиш напред. Любовта на живота и бъдещето ти са предстоящи. Дай шанс на себе си. Само ти можеш да си помогнеш! Не позволявай друг да се намесва. Не предавай святото, което те свързва духовно с един светец,

който макар и в друго време се е опълчил срещу поробители и унищожители на християнството, а ти си свободен християнин.

Имал си лош избор в любовта, но само ти можеш да промениш това. Не се срамувай ако решиш проблема като си дадеш свободата за бъдещето, което заслужаваш.

Настъпи мълчание. Младият мъж изглеждаше доста по-различно от преди. Погледът му беше влажен, но все така упорит. Той стана енергично и уверено тръгна към вратата.

– Благодаря! – каза без преструвка младежът и продължи. – Колко права е била колежката ми! Вярвам, че постъпих правилно. Може ли да те посетя отново след време?

43

Ина кимна утвърдително с глава и го изпроводи с поглед. Загадъчна усмивка озари лицето ѝ. *„Еха! Много по-различен е сега! Каква заблуда! Възприема любовта само чрез секса и всички действия, мигове, желания, мечти възприема в този контекст. Колко жалко!“* —